

KÚRIA

Bfv.II.1262/2014/8.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év február hó 4. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette miatt I.rendű terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt és védője által benyújtott közös felülvizsgálati indítványt elbírálva a Gödöllői Városi Bíróság 15.B.461/2010/66. számú ítéletét, illetőleg a Budapest Környéki Törvényszék, mint másodfokú bíróság 14.Bf.120/2013/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Gödöllői Városi Bíróság a 2012. október 10. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 15.B.461/2010/66. számú ítéletével I.rendű terheltet bűnösnek mondta ki csalás büntetésében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés b) pont - K L M sérelmére] és 15 rendbeli csalás büntetésében [korábbi Btk. 318. § (1) bekezdés, (2) bekezdés c) pont, (4) bekezdés b) pont]. Ezért őt - halmazati büntetésül, mint különös visszaesőt - 3 év 6 hónap börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Rendelkezett továbbá a polgári jogi igényekről és a bűnügyi költségről.

A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2014. január 21. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett 14.Bf.120/2013/11. számú ítéletével az első fokú ítéletet megváltoztatta:

- a terhelt terhére rótt cselekményeket csalás büntettének [2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (3) bekezdés b) pont - K L M sérelmére] és 15 rendbeli csalás büntettének [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont, (3) bekezdés b) pont] minősítette,
- megállapította, hogy terhelt a börtönbüntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban feltételes szabadságra,
- a polgári jogi igényekről részben eltérően rendelkezett; egyebekben helybenhagyta az első fokú ítéletet.

II. A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a terhelt és védője nyújtott be közös felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján arra hivatkozással, hogy törvénysértő minősítés folytán törvénysértő büntetés kiszabására került sor.

A felülvizsgálati indítvány szerint:

- a csalás sértettje az, akinek vagyonában értékcsökkenés következik be, azaz akinél a kár jelentkezik,
- a 420.000 forintot a saját pénzéből, utólagos elszámolás szándéka nélkül befizető K L M magát és ajándékként két hozzátartozóját fizette be, így ők mindhárman sértettek fejenként 140.000 forint erejéig,
- a két hozzátartozó azért sértett, mert az ajándékozással az utazás jogosultságához jutottak és az ezt tanúsító ún. voucher az utasokat egyenként jogosítja,
- így a terhelt cselekményei a korábbi Btk. alapján 17 rendbeli kisebb kárt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntettként minősülnek,
- elmaradt a jelen ügynek az első fokú ítélet 5. oldalának 2. bekezdésében jelölt másik üggyel való egyesítése, és ezzel nem született egy eljárásban egyetlen halmazati büntetés.

A terhelt mindezek alapján a minősítés részbeni megváltoztatását és a halmazati büntetés enyhítését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1493/2014. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta. Kifejtette, hogy az irányadó tényállás szerint a 420.000 forintot K L M fizette be, ezért értékcsökkenés kizárólag az ő vagyonában keletkezett, kár egyedül őt érte. Az utazási díj befizetésével a csalás befejezetté

vált. Az utazás ezt követő megghiúsulása, az utazás személyenként a két hozzátartozóját is sértő elmaradása a minősítésre már nem hat ki.

A Legfőbb Ügyészség ezért - miután feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelt - indítványozta a megtámadott határozat tanácsulésen történő hatályában fenntartását.

A terhelt a Kúriához címzett 2014. december 16-án kelt és a Legfőbb Ügyészséghez címzett keltezés nélküli, oda 2015. január 5-én érkezett észrevételében

- a Kúriától nyilvános ülés kitűzését, a Legfőbb Ügyészségtől álláspontjának megváltoztatását kérte,
- eljárási hibának látta, hogy a „koronatanú” nem lett személyesen kihallgatva, csak írásban tett vallomást, nem hallgatták ki a volt védőjét és nem tették a per tárgyává a vouchereket tartalmazó e-maileket, valamint elutasították az ezekre irányuló bizonyítási indítványokat,
- hosszasan értekezett arról, hogy ügyében a büntetés-végrehajtási bíró dönthetne a szabadságvesztés fele része utáni feltételes szabadságra bocsátásáról, eggyel enyhébb végrehajtási fokozatról vagy enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásáról.

A Legfőbb Ügyészség a 2015. január 5-én kelt BF.14/2015/I. számú átiratában azzal küldte meg a terhelt beadványát, hogy az ügyben korábban tett indítványát változtatás nélkül fenntartja.

A védő nem terjesztett elő észrevételt a Legfőbb Ügyészség álláspontjára.

III. A Kúria azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati indítvány nem alapos, részben törvényben kizárt, míg a Legfőbb Ügyészség indítványa alapos.

A Kúria előrebocsátja, hogy a terhelt kérelme alapján - és más okból sem - látta szükségesnek és indokoltnak nyilvános ülés tartását, ezért a felülvizsgálati indítványt tanácsulésen bírálta el. A büntetés-végrehajtási kérdések pedig nem képezik a felülvizsgálat tárgyát, így azokkal a Kúria nem foglalkozott.

1. A felülvizsgálat olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja, azaz nem nyitja meg a ténybeli sérelmezés lehetőségét. A felülvizsgálati eljárásban a felülbírálat a jogerős határozatban megállapított, s nem támadható tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] kötött. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés], tehát a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nem csak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

A terhelt észrevételeiből egyértelműen az állapítható meg, hogy alapvetően a bűnösségének megállapítását sérelmezi.

A Be. 416. § (1) bekezdése a) pontjának 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor. Az anyagi jogi szabályok megsértését azonban a terhelt kizárólag olyan eljárásjogi szabálysértésekkel indokolta, amelyek nem tartoznak az ún. feltétlen eljárási szabálysértések - Be. 416. §-a (1) bekezdésének c) és d) pontjában megvont - zárt körébe. A terhelt valójában az irányadó tényállás, illetve a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, átértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösségének megállapítását - ami felülvizsgálati eljárásban kizárt.

Az egyesítés általában csak lehetőség az ügyek célszerűségi alapon történő együttes elbírálásához [Be. 72. § (2) bekezdés] és kizárólag a próbára bocsátással kapcsolatosan kötelező [Be. 265. § (2) bekezdés]. Az egyesítés elmaradása nem szerepel az ún. feltétlen eljárási szabálysértések között, a felülvizsgálatot viszont az ún. relatív eljárási szabálysértések nem alapozzák meg.

2. A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 1. fordulata alapján helye van felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A másodfokú bíróság által - helytállóan - alkalmazott hatályos Btk. 373. §-ának (1) bekezdése szerint a csalást az követi el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz.

A közös felülvizsgálati indítvány által sem vitatottan elkövetett csalás törvényi tényállásának elemét képező kár alatt a büntető törvény eltérő rendelkezése hiányában a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés [Btk. 459. § (1) bekezdés 16. pont] értendő.

A Kúria egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy K L M 420.000 forintnyi befizetésével kizárólag a befizető vagyona csökkent, csakis őt érte kár, következésképpen ennek a cselekménynek ő az egyetlen sértettje.

K L M a saját vagyonából egyoldalúan teljesítette a befizetést. Ezzel az egyoldalú aktusával egyidejűleg ajándékozta meg két hozzátartozóját is. Az ajándékozás eredményeként a hozzátartozók érdeke legfeljebb az elmaradt váromány folytán sérült. Nem jutottak ténylegesen hozzá ajándékukhoz. Ez a körülmény azonban a korábban már befejezett bűncselekmény minősítése szempontjából közömbös. A csalás ugyanis a kár bekövetkeztével befejezetté válik. Az irányadó tényállás szerint K L M a 420.000 forintot befizette, és ezzel a kár bekövetkezett.

A büntető törvény alkalmazásában a kár ötvenezer-egy és ötszázezer forint között kisebb [Btk. 459. § (1) bekezdés a) pont]. Valamennyi sértett – köztük K L M – befizetése és kára ezen összeghatárok közé esik. Ehhez képest törvényesen minősítette a másodfokú bíróság a felrótt cselekményeket egyaránt kisebb értékre, üzletszerűen elkövetett csalás büntettének.

Miután a minősítés törvényes, nincs legális lehetőség a jogerősen kiszabott büntetés vizsgálatára. A büntetés önmagában akkor eshetne felülvizsgálat alá, ha – a minősítésen túl – a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűző rendelkezésébe ütközve volna a nemében vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239.), amire hivatkozás sem volt, és ilyen törvénysértést a Kúria maga sem észlelt.

A kifejtettek alapján a Kúria – a Be. 424. §-a (1) bekezdésének 1. fordulata szerint tanácsulésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulatainak megfelelő összetételben eljárva – miután a hivatalból lefolytatott vizsgálata eredményeként feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelt – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot – a Be. 426. §-ának megfelelően – hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság – a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. február 4.

*Dr. Molnár Gábor Miklós s. k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.
k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s. k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*bírósági ügyintéző
NYM*